

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๓/๒๕๕๕

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพัฒนาไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้อง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทยเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ซึ่งพรรคพัฒนาไทยต้องดำเนินการดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่าภายหลังที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทยแล้ว พรรคพัฒนาไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๔ สาขา คือ ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๐๑/๔๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลรัษฎา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านดง อำเภอนาทม จังหวัดหนองคาย ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๕/๘ หมู่ที่ ๗ ถนนรามคำแหง แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร และลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลอ่าวตง อำเภอนาทม จังหวัดตราด

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตรวจสอบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคและหลักฐานประกอบแล้ว ได้ให้หัวหน้าพรรคพัฒนาไทยชี้แจง และส่งเอกสารเพิ่มเติมพร้อมกับให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร พิษณุโลก หนองคาย และตรัง สอบสวนข้อเท็จจริง

ประกอบเพิ่มเติม นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงพิจารณาไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคพัฒนาไทยทั้งสี่สาขาดังกล่าว ยังผลให้เมื่อครบกำหนดเวลาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคคือ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพัฒนาไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ คือ ไม่มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพัฒนาไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคพัฒนาไทย โดยนายสุวรรณ ไหมศรีกรด หัวหน้าพรรคยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ สรุปได้ว่า กรณีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค มีชื่อ-สกุล แตกต่างกันแต่ลายมือชื่อไม่แตกต่างกัน นั้น พรรคพัฒนาไทยมอบหมายให้เลขาธิการพรรคเป็นผู้ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรคและได้รับการยืนยันว่าการจัดส่งเอกสารจากคณะผู้จัดตั้งสาขาพรรคมายังพรรคนั้น ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย ส่วนลายมือชื่อจะแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร พรรคพัฒนาไทยไม่สามารถรู้ได้

พรรคพัฒนาไทยจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดดังนี้

๑. ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทย คือ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพัฒนาไทย มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

๒. ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งว่า พรรคพัฒนาไทย ไม่มีเหตุยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๓. ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้พรรคพัฒนาไทย ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับจากวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากพรรคพัฒนาไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้รับคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้ดำเนินการ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป โดยให้รวมพิจารณาไว้กับสำเนาเดิม และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพัฒนาไทยเพื่อยื่นคำชี้แจงประกอบคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง (ครั้งที่ ๒) ตามหนังสือที่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ให้พรรคพัฒนาไทยทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ โดยศาลรัฐธรรมนูญได้รับใบตอบรับทางไปรษณีย์ โดยบิดาของนายสุวรรณ ไหมศรีกรด (หัวหน้าพรรค) เป็นผู้ลงนามรับหนังสือ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จนล่วงเลยระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม เอกสารประกอบคำร้อง และหนังสือยื่นคำชี้แจงของพรรคพัฒนาไทยแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคพัฒนาไทย เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๓๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียน ทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้น ยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้....

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

ประเด็นการวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคพัฒนาไทย

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ขอให้ยุบพรรคพัฒนาไทย เพราะพรรคไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แม้พรรคพัฒนาไทยได้อ้างว่าไม่มีเจตนาที่จะฝ่าฝืน เป็นเพราะไม่ได้ตรวจสอบ ความถูกต้องให้รอบคอบ ถือว่าเป็นข้ออ้างที่ไม่อาจรับฟังได้ ประกอบกับนายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคพัฒนาไทย ทั้ง ๔ สาขา เป็นผลให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทยไม่มีสาขาพรรคอย่างน้อยพรรคละหนึ่งสาขา ถือว่าพรรค ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ กรณีจึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และในคำร้องเพิ่มเติม ของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคพัฒนาไทยไม่ดำเนินการจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรค เสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ เป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๓๕ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) อีกกรณีหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ สั่งให้ยุบพรรคพัฒนาไทย

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ